

Bakgrundsinformation om torparen och företagaren Charlotta Lönnqvist

- Fanjunkare Jonas Lönnqvists och kalaskocken Maria Forsströms dotter Charlotta föddes på Fanjunkars i Sjundeå den 4. februari år 1815.
- Mamsell Charlotta deltog som barn i sällskapslivet på Sjundby gård med familjen Adlercreutz' fyra söner och sju döttrar. Under den här tiden var lagmannen Carl Henrik Adlercreutz (d. 1832) ägare på Sjundby.
- Charlottas familj var torpare under Sjundby. Charlotta förblev torpare i hela sitt liv. Hon skötte enlig sägen sina dagsverken till Adlercreutz's på Sjundby med pengar, inte med arbetsinsats, vilket var ovanligt.
- När Charlotta var 35 år gammal dog fadern (år 1850) och 8 år senare modern (1858). Vid Jonas Lönnqvists död 1850 tog Charlotta över torpet Fanjunkars. Brodern Axel Heman hade flyttat till Borgå och återkom inte. Framtill 1864 var en ogift kvinna omyndig i storfurstendömet Finland. Charlotta hade alltså en förmyndare efter sin fars död. Vem denna manliga formella förmyndare var är oklart.
- På tinget i Sjundeå 1864 konstateras att eftersom lagen nu ändrat behöver Charlotta Lönnqvist inte ens formellt längre någon manlig förmyndare. Hon var då en 49- årig företagarkvinna. Bland annat brudkistor, bröllop, dop, begravningar och namnsdagskalas var Charlottas specialiteter.
- Charlotta hade oftast en eller två pigor som lärlingar på Fanjunkars men också flickor från välbärgade familjer inackorderades och utbildades hos henne. Hon hade flickor i hushållslära, både barn och åldringar som inneboende och åtminstone två "fosterdöttrar" Hilda Lindfors, som var Råskog inspektorns "föräldralösa" dotter och Thilda Olin.
- Charlotta ställde även upp på välgörenhetsevenemang som buffévärdinna
- I sju år 1864-1871 inhyste Charlotta i sitt hem på Fanjunkars också diktaren [Aleksis Kivi](#). Charlotta var då en 50-årig kvinna och Aleksis en trettioåring. Före diktaren flyttade in på Fanjunkars hade han i ett års tid varit gäst vid Charlottas matbord, han bodde då i intilliggande Karells stuga.
- [Selma Adlercreutz](#) berättar i sina dagboksanteckningar att hon som sjuåring deltog i en bjudning hos mamsell Charlotta Lönnqvist på Fanjunkars. (året torde ha varit 1868 eller -69) På kalaset serverades braxenaladåb. Olyckan var framme och Charlotta fick ett braxenben i halsen. Vårdinnan skjutsades iväg mot Helsingfors för att uppsöka en läkare. Turligt nog hoppade vagnen till vid en dålig vägtrumma i Sunnanvik och benet lossnade. Mamsell kunde så återvända till sin bjudning.
- Vargarna var talrika i Sjundeå på 1870-talet och Charlotta erhöll Hushållningssällskapets medalj för framgångarna som vargjägare. Under den här tiden

hade vargen skottpeng, så vargjakten var ett sätt att utöka torpets förtjänst. Varggropen fanns på torpets gårdsplan.

- Vid Alexis Kivis död (1872) var Charlotta Lönnqvist 57 år gammal. Då förbättrades Charlottas ekonomi snabbt.
- Charlotta beviljades efter Kivis död år 1872 statlig pension på JV Snellmans initiativ. Hon hade också en liten soldatpension efter sin far. Från torpandet blev hon ändå inte pensionerad.
- Sannolikt fortsatte vardagen som vanligt med djurhållning och hushållsarbete tillsammans med fosterdottern Thilda Olin, eftersom det i dödsboet fanns både en häst, två tre kor, kalvar, en gris, får, höns, ankor och en kviga.
- Mamsell Charlotta Lönnqvist dog 27.4. 1891 på Fanjunkars. Hon blev 76 år gammal.
- I sitt testamente, som Charlotta gjorde upp kort före sin död, uppgav hon att hon inte hade några arvingar och att hennes kvarlåtenskaper skulle gå till de fattiga i Sjundeå. I testamentet ber Charlotta Sjundby gårds dåvarande ägare Henrik Adlercreutz att sköta hennes kvarlåtenskap och en auktion ordnas således på dödsboets egendom år 1891.
- Efter Charlottas död bor hennes fosterdotter Thilda (Mathilda) Olin kvar på Fanjunkars (som ägs av Sjundby gård) ännu då byggnaden blir småskola (hösten 1900). Från år 1930 blir byggnaden hembygdsmuseum. Selma och Ture Lindeberg donerar då Fanjunkars till föreningen Hembygdens vänner i Sjundeå till hembygdsmuseum.

Mera information om Charlotta Lönnqvist:

https://www.sjundby.fi/sve/personligheter_3/charlotta_lonnqvist/